

Odpovědi senátorky Adély Šípové:

13. 9. 2026 Odpověď na výzvu Ing. Radka Novotného, MBA – zástupce petice [VODA JE ŽIVOT](#), doručenou 3.9.2026 při stanovení lhůty 15 dní na odpověď. Lhůta je zachována.

Dotaz:

Existuje nějak dlouhodobá státní vodárenská koncepce vztahující se k zajištění zdrojů vody, bezpečného zásobování obyvatelstva pitnou vodou a čištění odpadních vod a k zabezpečení samofinancování celého odvětví?

Odpověď:

Ano, aktuálně je vypracovaná strategie do roku 2030, která obsahuje veškeré výše uvedené body.

Gestorem je Ministerstvo [zemědělství](#) a odkaz na tuto strategii neleznete zde:

<https://mze.gov.cz/public/portal/mze/voda/strategicke-cile>

Dotaz:

Stanovení přístupu k pitné vodě základním právem každého občana a garantování tohoto [práva](#) v Ústavě České republiky.

Odpověď:

K této otázce se mimojiné vztahovala petice “voda je život”, která byla projednána na půdě Senátu dne 1.7.2021, a to po předchozích proběhlých jednáních na výborech. Vzhledem k tomu, že já osobně jsem přesvědčená o tom, že právo na pitnou vodu by mělo být zakotveno v právním řádu, byť ne v ústavě, ale v zákoně, a to za stanovení určitých podmínek pro jeho realizaci, jsem v hlasování o návrhu, že je petice nedůvodná, byla PROTI. Jinými slovy jsem potvrdila to, že petice důvodná je. Odkaz na hlasování zde: <https://www.senat.cz/xqw/xervlet/psssenat/hlasy?G=20223&O=13>

K doplnění mého postoje ke garanci práva na vodu. Listina základních práv a svobod již nyní garantuje právo lidem na příznivé životní podmínky. To znamená, že lidem je garantováno, že tam kde žijí, mohou naplnit své životní funkce. Tedy mimojiné neumřít žízni. Otázkou pro výklad a případnou legislativní a zejména soudní praxi zůstává, zda právo na pitnou vodu má být naplněno naprosto kdekoliv. Tedy například ve vysoko položených územích, na odlehlých samotách, kam výstavba nového vodovodu by stála nepřiměřené náklady. O těchto parametrech je třeba diskutovat a já bych ráda znala postoj tazatele k této věci, prosím o jeho zaslání.

Vzhledem k tomu, že nejsem zastávkyní toho, aby právo bylo zakotveno v ústavě, ale chci o věci debatovat a případně jednat o úpravě v zákoně, je otázka na legislativní návrh změny listiny bezpředmětný.

Dotaz:

Zachování zásady, že “voda není zboží” ve všech otázkách týkajících se vody.

Odpověď:

Heslo „Voda není zboží“ vychází z Evropské vodní směrnice (2000/60/ES), jejíž úvodní věta explicitně uvádí: „Voda není komerční [produkt](#) jako každý jiný, ale dědictví, které je třeba chránit a podle toho s ním zacházet.“

Voda je základní podmínkou života. Je to specifická komodita, jejíž dodávky se řídí přísným zákonem a její cena je regulována. Voda však nemůže být zdarma, protože pokud by zdarma byla, vedlo by to

k plýtvání. Navíc kvalita vody je přísně hlídána a k jejímu dosažení musí být vynaloženo poměrně značných nákladů. Pokud by byla zadarmo, nebyly by investice na údržbu infrastruktury.

Současná česká i evropská [legislativa](#) tuto zásadu řeší tak, že voda samotná je veřejným statkem, ale vodárenská služba je placenou službou zohledňující ekonomickou realitu. Tomu odpovídá současná legislativa.

Dotaz:

Zpracování zásady, že zásobování vodou a čištění odpadních vod jsou prováděny ve veřejném zájmu a lidská práva jsou nadřazena zájmům soukromých subjektů.

Odpověď:

Voda je životní potřeba, nikoli komerční zboží. Dlouhodobě vyjadřuji zásadní znepokojení nad tím, v jaké situaci se v našem regionu nachází správa pitné vody a kanalizační infrastruktury. Využívání strategické vodohospodářské infrastruktury k tvorbě soukromého zisku ze strany zahraničních korporací považuji za chybné rozhodnutí minulosti.

Jako [senátorka](#) zvolená za obvod Kladno zdůrazňuji, že nemám a nikdy jsem neměla žádný podíl na rozhodování o převezech majetku v minulosti ani privatizačních rozhodnutích, které vedly ke ztrátě plné veřejné kontroly nad prodejem vody v našem regionu.

V roce 2004 došlo k zásadnímu rozdělení kompetencí ve společnosti Vodárny Kladno – Mělník, a.s. (VKM), kterou vlastnily a vlastní města a obce. Prodej vody a provozování vodohospodářské sítě byly vyčleněny do provozní společnosti Středočeské vodárny, a.s. (SVAS).

Podstatnou část této společnosti (dnes 66 % akcií) ovládla nadnárodní francouzská skupina VEOLIA . VKM zůstal provozně podřízený 34% podíl a role pouhého vlastníka trubního majetku bez přímého inkasa vodného a stočného od koncových zákazníků.

Tento provozní model a vyvedení ziskového obchodu s vodou mimo rozhodování obcí umožnila tehdejší rozhodnutí politických reprezentací měst Kladna a Mělníka po roce 2000 (kde měla dominantní slovo ODS). Dlouholeté soudní spory navíc ukazují, že proces předání provozování provázely závažné právní vady. Na výsledky těchto soudních řízení stále čekáme.

Přestože infrastrukturu vlastní města a obce prostřednictvím VKM, v orgánech jak VKM, tak i provozních Středočeských vodáren (Veolia) po léta zasedají a zasedali přední politici ODS a v současnosti i primátor města Kladna Mgr. Milan Volf.

Považuji za nepřijatelné, aby lidé v našem kraji platili jedny z nejvyšších cen vody a stamilionové zisky odtékaly soukromým vlastníkům do zahraničí, zatímco obce musí z veřejných zdrojů dotovat nákladné rekonstrukce sítí, které jsou v mnoha úsecích v havarijním stavu. Obcím tak zůstala na ramenou nákladová část, což považuji za velmi nerozumné.

Dotaz:

Zahájení procesu vedoucího k transformaci společností působících ve vodárenství do podoby veřejně prospěšných tedy neziskových společností.

Odpověď:

V takovém případě by šlo o přeměnu soukromého podniku v jinou právní formu veřejnoprávního charakteru. Mohu znovu politovat, že k této situaci v minulosti došlo. Jako senátorka, navíc nejsem zastupitelkou žádné obce ani kraje, nemám pravomoc jednostranně navrátit situaci v původní stav.

Nemohu nahrazovat vůli soukromé firmy nebo rušit soukromoprávní smlouvy. Korporátní změny, které proběhly v minulosti, jsou nyní předmětem soudních řízení. A právě pravomocná rozhodnutí budou pro další vývoj naprosto klíčová. Jako advokátka se nikdy neodvážuji dopředu s jistotou predikovat pravomocné rozhodnutí soudu, zejména pokud nejsem ani účastnicí řízení.

Tedy uvidíme, jak soud dopadne. Jiným, a to poměrně krajním nástrojem ze strany státu by v extrémním případě mohlo být vyvlastnění ve veřejném zájmu. To by jistě nebylo možné bez tučné finanční náhrady. K takovému kroku však nemá pravomoc [Senát](#) a tím méně jednotlivý senátor. K tomu by byla příslušná vláda a ministerstvo a to zásadní debatě o rozpočtových dopadech. Domnívám, že jiná cesta k dosažení požadovaného cíle není.

Dotaz:

Garantování, že provozování vodovodů a kanalizací má podobu a charakter veřejné služby.

Odpověď:

Tento požadavek do značné, byť ne úplné míry, garantován je. Tak například [zákon](#) č. 274/2001 Sb. (o vodovodech a kanalizacích) výslovně v § 1 odst. 2 stanoví, že „*vodovody a kanalizace pro veřejnou potřebu se zřizují a provozují ve veřejném zájmu*“. Dále pak je garantována povinnost připojit a dodávat vodu, když provozovatel má zákonnou povinnost uzavřít smlouvu a dodávat vodu každému odběrateli, *pokud to technické podmínky umožňují*. Cena vody podléhá cenové regulaci ze strany Ministerstva financí ČR (lze započítat jen oprávněné náklady a přiměřený zisk).

Právní řád nicméně nijak neomezuje provozování vodárenství komerčními subjekty (akciovými společnostmi), které primárně cílily na generování zisku pro akcionáře. Mají tedy právo na přiměřený zisk, který je jak výše uvedeno regulován. Bohužel chybí legislativní zákaz vyvádění ziskové marže mimo odvětví, obdobně jako je tomu i u jiných strategických odvětví, s čímž osobně velmi nesouhlasím. [Stát](#) tedy nijak neomezuje soukromé provozovatele v tom, jakou část zisku si vyplácí na dividendách namísto její povinné reinvestice do infrastruktury.

Legislativa současně také neobsahuje garanci nezbytného životního minima vody pro domácnosti v chudobě bez možnosti úplného odpojení.

Dnešní stav tedy garantuje technickou dostupnost a veřejný zájem na existenci sítě, ale negarantuje ochranu před komerčním využitím vodárenství soukromými korporacemi.

Dotaz:

Začlenění zásady, že vlastnictví, správa a kontrola vody, infrastruktury a hospodaření s vodou musí být v rukou veřejné správy, do právních norem.

Odpověď:

Začlenění zásady, že vlastnictví, správa a kontrola vody i vodohospodářské infrastruktury musí být v rukou veřejné správy (státu, obcí a měst), představuje legislativní obrat od divoké privatizace 90. let k veřejnému a neziskovému modelu vodárenství. Viz. předchozí odpovědi.

Dotaz:

Zajištění bezpečnosti pramenišť, vodních zdrojů a dodávek vody proti vandalismu a terorismu za spolupráce bezpečnostních složek státu.

Odpověď:

Tato bezpečnostní opatření a povinnosti jsou v českém právním řádu zakotvena v několika provázaných zákonech. Základní rámec pro ochranu kritické infrastruktury a postupy při krizových stavech vymezuje tzv. krizový zákon (č. 240/2000 Sb.), který vlastníkům a provozovatelům vodovodních sítí ukládá povinnost zpracovávat plány krizové připravenosti a spolupracovat s orgány krizového řízení.

Fyzická ochrana samotných vodních zdrojů a jejich kvality se opírá o vodní zákon (č. 254/2001 Sb.), který stanovuje podmínky pro vyhlášení ochranných pásem I. a II. stupně a omezuje v nich lidskou činnost.

Konkrétní technické a provozní povinnosti při dodávkách vody a správy sítí pak specifikuje zákon o vodovodech a kanalizacích (č. 274/2001 Sb.).

Ochrana dálkově řízených technologických systémů, úpraven a čerpacích stanic před hackerskými útoky je zakotvena v zákoně o kybernetické bezpečnosti (č. 181/2014 Sb.), přičemž k zajištění úkolů v této problematice je nápomocný zejména Národní úřad pro kybernetickou bezpečnost.

Součinnost Policie ČR, Hasičského záchranného sboru a Armády ČR při fyzické ochraně objektů nebo řešení havárií se řídí zákonem o Integrovaném záchranném systému (č. 239/2000 Sb.), zákonem o Policii ČR (č. 273/2008 Sb.) a zákonem o ozbrojených silách ČR (č. 219/1999 Sb.).

Z mého pohledu jsou tyto oblasti legislativně i fakticky zabezpečeny dostatečně.

Dotaz:

Zajištění povinností společností ve vodárenství poskytovat a zveřejňovat informace o kalkulacích cen a smlouvách s městy a jejich vodárnami.

Odpověď:

Téma povinného zveřejňování podrobných kalkulací cen vody a plného znění provozních smluv je pro mě zčásti novou, ale mimořádně zajímavou a důležitou otázkou. Jsem nekompromisní zastánkyní maximální transparentnosti ve veřejné správě. Je dobře, že již některé nástroje transparency máme, jako je například zákon o svobodném přístupu k informacím nebo zákon o registru smluv. Považuji ale za nepřijatelné, aby se podrobnosti o tvorbě ceny tak základní životní potřeby, jakou je pitná voda, skrývaly za obchodní tajemství soukromých společností nebo aby historické i současné provozní smlouvy nebyly plně přístupné zastupitelům a veřejnosti. V současnosti nemám podrobný přehled o tom, zda je informováno o procesu stanovení ceny transparentně nebo nikoli.

Pokud v nadcházejících volbách obhájím senátní mandát, velmi ráda se budu podílet na diskusi a případné přípravě a prosazování legislativních změn, které by případné mezery v transparentnosti vodárenského sektoru definitivně odstranily. A to například formou explicitního zákazu odkazování se na obchodní tajemství u kalkulací vodného a stočného. Tak aby veřejnost i obce měly k dispozici detailní a strojově čitelný rozpad všech provozních a režijních nákladů i ziskových marží. Vedle toho by stálo za úvahu legislativně zakotvit povinnost zpětného zveřejnění všech provozních a nájemních smluv včetně jejich dodatků v Registru smluv a zavedení povinnosti pro provozovatele předkládat zastupitelstvům všech dotčených obcí detailní roční zprávy o plnění plánů obnovy a alokaci vybraných prostředků. Cílem by byl stav, kdy má každý občan i zastupitel kompletní přehled o tom, kam přesně směřuje každá koruna zaplacená ve vodném a stočném.

Dotaz:

Zapojení příslušných institucí státu do prošetření podezřelých aktivit soukromých subjektů a přijetí opatření k nápravě často protiprávního stavu hospodaření s vodou a řízení vodáren.

Odpověď:

Předně bych chtěla říct, že pokud má někdo nějaké poznatky o tom, že byl spáchán [trestný čin](#), je povinen takovou informaci sdělit orgánům činným v trestním řízení. Těmito orgány je zejména Policie ČR. Já osobně takovými poznatky nedisponuji.